

KOMENTARZ EKSPERTA

Minister pozna dane

ARCHIWUM PRYWATNE

► **TOMASZ BURCZYŃSKI**
Przetwarzanie danych podatków
trafiło do centrali, co oznacza
ryzykowny krok w kierunku świata
orwellowskiego

Od 9 listopada 2010 r. weszła w życie zmiana art. 14 ordynacji podatkowej. W efekcie minister finansów zyskał kompetencję do przetwarzania danych z deklaracji składanych do naczelników urzędów skarbowych oraz do naczelników urzędów celnych. Jedyny warunek to respektowanie przepisów o ochronie danych osobowych oraz tajemnic ustawowo chronionych. Ustawodawca – jak twierdzi – chce tym sposobem zwiększyć funkcjonalność systemów informatycznych oraz podnieść efektywność zadań analityczno-sprawozdawczych.

Już na etapie projektu nowelizacja wzbudziła jednak wiele kontrowersji. Eksperti zwracali uwagę na potrzebę zabezpieczenia danych oraz zastanawiali się, czy konieczne jest wykorzystywanie wszystkich danych z deklaracji. Ustawa została uchwalona przy zaledwie jednym sprzeciwie, choć część posłów wstrzymała się od głosu. Senat nie zgłosił w tej materii żadnych poprawek, a prezydent nie znalazł podstaw, aby ustawę zawetować albo skierować do Trybunału Konstytucyjnego.

Taki przebieg procesu legislacyjnego wzbudza poważne zastrzeżenia i prowadzi jego oczywistej słabości. Powstaje pytanie, dlaczego aktu normatywnego, który daje organowi władzy publicznej kompetencję do centralnego przetwarzania danych osobowych tak dużej grupy obywateli, nie poddano szerokiej dyskusji. Nie przekonuje tu argumentacja przedstawiciela rządu, że jedynym celem nowelizacji są potrzeby sprawozdawczo-analityczne. Szczególnie w kontekście literalnego brzmienia przepisu, w którym zostały one wskazane jedynie jako przykład. Razi również brak należytego wyjaśnienia konsekwencji wprowadzanej zmiany, jak też przekonującej ekspertyzy w zakresie prawa konstytucyjnego.

Ktoś powie, że takie zastrzeżenia są czymś zwyczajnym przy tworzeniu regulacji podatkowych. Nawet jeśli, to nie powinny być lekceważone, gdy wprowadzane są pomysły kojarzące się z orwellowską wizją rzeczywistości. —mpa

Radca prawny w departamencie prawa podatkowego kancelarii Grynhoft Woźny Wspólnicy